

Hele verden på Gjøvik bibliotek. Sluttrapport.

Gjøvik bibliotek og litteraturhus fikk støtte til prosjektet *Hele verden på Gjøvik bibliotek* for 2022. Ettersom vi hadde noen lengre sykemeldinger og permisjoner høsten 2022 hos oss, fikk vi grønt lys for å forlenge prosjektet ut mars 2023. Vi fikk imidlertid til noen interessante møter med eksterne aktører også i april/mai, så prosjektperioden har i praksis vært 01.01.2022 til 02.05.2023.

Kort oppsummert kan vi fortelle at:

- Vi hver måned gjennom prosjektperioden har hatt en ny utstilling med bøker på et utvalgt språkområde, samt at vi har hatt to spesialutstillinger, én i forbindelse med Black History Month, og én om arabiske kokebøker (denne siste har vi tatt imot to ganger). Bøkene har vi bestilt inn fra Det flerspråklige bibliotek. I alt har vi hatt 23 depoter, med tilsammen 450 bøker, som har blitt stilt ut.
- Ved prosjektstart kjøpte vi inn flere bøker til vår egen boksamling for voksne. Dette var bøker på tyrkisk, arabisk og sorani – 15 titler på hvert språk. Nå i 2023 har vi bestilt inn bøker på polsk og russisk, henholdsvis 10 og 15 titler, etter at prosjektet har vist oss at dette er to språk det lånes mye ut på. Vi har også oppdatert boksamlingen rettet mot barn.
- To fra personalet var i januar 2022 på studietur til Oslo for å møte representanter for Det flerspråklige bibliotek (Oddbjørn Hansen og Gulnara Bakke). Vi besøkte dessuten Deichman Bjørvika (Elenora Lazzarini) og Deichman Holmlia (Selma Benmalek) for å lære mer om hvordan de jobber for å nå et flerspråklig publikum.
- To fra personalet deltok på dagsseminaret Flerkulturelt bibliotekmøte i Oslo i mai 2022
- To fra personalet har vært ute av huset ved tre anledninger, dels for å lære å kjenne andre aktører i kommunen, dels for å treffe nye, potensielle brukere av biblioteket. De vi da har vært ute og hatt møte med, er:
 - kommunens internasjonale kafe Globus. Målsettingen med denne kafeen er å sysselsettingen blant hjemmевærende innvandrerkvinner som står langt fra arbeidsmarkedet og som har behov for grunnleggende kvalifisering. Dette skjer i den daglige kafedriften, gjennom kursing/opplæring i norsk, og arbeidstrening, Målet er å få kvinner ut i varig arbeid.
 - Gjøvik læringscenter, et kommunalt læringscenter som retter seg mot opplæring av barn, unge og voksne av alle bakgrunner, og som favner 50 språk og nasjonaliteter
 - Mjøsanker avdeling Gjøvik, en del av Innlandets største arbeidsinkluderingsbedrift, med deltakere fra alle verdens hjørner
- Vi har 7 ganger tatt imot grupper hos oss på biblioteket fra Gjøvik læringscenter, Mjøsanker og Røde Kors' kvinnegruppe for å orientere om bibliotekets tilbud til folk med annet morsmål enn norsk

- I sommerferien 2022 hadde vi en dedikert japansk uke for barn og ungdom, der man blant annet kunne få et kræsjkurs i japansk.
- I august hadde vi en egen kveld viet sør-koreansk litteratur, med bokpresentasjoner av litteraturformidlerne Bokfinkene. I forbindelse med arrangementet hadde vi en utstilling med bøker på og oversatt fra sør-koreansk.
- Vi har hatt besøk av fungerende rektor Molly Williams Thoresen fra Gjøvik læringscenter på et personalmøte, for å få mer kunnskap om hvilke språkområder som er representert blant deres elever akkurat nå, og hvilke behov disse har som vi kan imøtekomme
- Tre fra personalet har vært på Hamar og hatt møte med Stoppested Verden for å høre hvordan de jobber for å inkludere mest mulig folk på tvers av språk og kultur. Dette er en internasjonal kulturfestival som avholdes på Hamar den første helgen i juni hvert år.
- Fire fra personalet har hatt møte med Kulturhjerter, en kulturmøteplass for barn, ungdom og voksne i Lillehammer, for å høre hvordan de jobber med inkludering.
- Vi har to grupper med overlappende brukere – Aktivt Liv for Innvandrere i Norge (Alfin), og leksehjelp i regi av Eritreisk kvinneforening – som på eget initiativ har etablert ukentlige tilbud hos oss, og som vi forsøker å ivareta på beste måte.
- Vi hadde opprinnelig sett for oss at vi skulle betale noen for å oversette tekster til plakater og annet markedsføringsmateriale for oss. Men det vi har fått av materiale fra Det flerspråklige bibliotek, har vært så bra at vi ikke har behøvd å få laget noe eget.

Hva vi har oppnådd:

- Antall formidlingsaktiviteter i form av avtalte omvisninger i biblioteket med flerspråklige grupper har blitt flere i løpet av prosjektperioden. Læringscentret og Mjøsanker tar nå selv jevnlig initiativ til å komme og få en omvisning og innføring i bibliotekets tjenester hos oss. Dette er noe vi prioriterer å få til. Da får folk gjerne sitt første lånekort, og vi får gjort oppmerksom på hva vi har å tilby av litteratur på alle språk, både for store og små.
- Antall formidlete titler, i form av depoter og utstillinger, har økt markert i løpet av prosjektperioden. Vi registrerer at det er utstillingene med bøker på arabisk, polsk, tigrinja og russisk/ukrainsk som har hatt best utlån. Høyest var utlånet i april 2022, da vi lånte ut 27 titler på månedens språk, som var polsk. Også temautstillingen vi fikk i oktober 2022 fra Det flerspråklige bibliotek i forbindelse med Black History Month, hadde et for oss godt utlån – 15 titler.
- Vi har i langt større grad oversikt over de tilbud som finnes i kommunen for folk med annet morsmål enn norsk. Vi opplever at vi har fått synliggjort oss som en samarbeidspartner for de ulike instansene som driver med voksenopplæring og inkludering i arbeidslivet.

- Vi opplever selv at vi nå har en langt bedre oversikt både over hva som finnes tilgjengelig av bøker og annet materiale til de ulike språkgruppene. Vår egen kunnskap om hva språkopplæringen i norsk for innvandrere og flyktninger innebærer, har dessuten blitt bedre.

Prosjektet kommer til å leve videre ved at:

- Vi kommer til å fortsette å bestille inn depoter fra Det flerspråklige bibliotek, ikke nødvendigvis ett språkområde pr måned, men heller ha mindre utstillinger med flere ulike språk samtidig.
- Vi holder kontakten med framfor alt Læringssentret og Mjøsanker, for slik å kunne komme nye flerspråklige brukere i møte.

Hva vi ellers tenker:

- Å nå fram til og bygge opp et publikum som etterspør skjønnlitteratur for voksne på andre språk enn norsk, er et møysommelig arbeid, som vi bare så vidt har startet. Men nå har vi på en måte kommet over en terskel og har etablert et nytt og bedre tilbud.
- Noen instanser som vi så for oss som samarbeidspartnere, først og fremst NTNU Gjøvik, har nok med seg selv, det vil si de har selv et godt bibliotek som tilbyr det samme som oss til sine internasjonale ansatte og studenter.
- I stedet for å forsøke å skulle nå ut til alle språkgrupper, kan det nok være hensiktsmessig at vi konsentrerer oss om et par utvalgte. Vi ser at gruppene av lånere som leser tigrinja, russisk/ukrainsk, arabisk og polsk, er de vi har nådd best fram til. Vi tenker derfor å konsentrere oss mer om disse, og også forsøke å komme i dialog med noen av disse brukerne. Kanskje har de ideer til arrangementer hos oss som ville være av interesse for disse språkbrukerne.
- Prosjektet vårt har hatt voksne lesere som fokus. I tiden framover vil vi nok i større grad tenke alle aldersgrupper under ett, altså at vi ved å nå fram til barn og unge, også kan nå de voksne, og omvendt.